

«No ens ho podem permetre»

ANTONIO FRANCO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 9 de octubre del 2010

El cansament dels antics electors de l'esquerra és manifest. En parlen en converses personals, ho confessen per les ràdios que obren els micròfons perquè opinin els oients i es recull amb nitidesa en els sondejos: tenen la intenció d'abstenir-se en les pròximes eleccions. No recolzaran els candidats conservadors, però els seus ja s'ho trobaran. Aquí, a Catalunya, políticament deprimits perquè les coses els van malament, han decidit passar a l'acció. A la no-acció, per ser més exactes. S'ha acabat d'anar a les urnes tapant-se el nas quan s'està en desacord: ha arribat el moment de castigar els socialistes i enviar-los a l'oposició. Com diria Laporta, «que n'aprenguin».

Les eleccions autonòmiques, municipals i generals que hi ha a l'horitzó s'estan plantejant a partir d'aquest esquema. A més de no anar a les urnes els que sempre s'han desentès de la política (un terç llarg del cens), els imitarà una gran part dels que hi creuen -o almenys hi creien- des d'una sensibilitat socialista. Els estudis d'opinió subratllen que no tenen la intenció de desplaçar el vot a altres formacions: s'abstindran. Hi tenen tot el dret i l'exerciran, possiblement en una proporció sense precedents. El resultat és previsible: aquest país amb majoria progressista se sumarà al paquet dels que en les últimes eleccions han enviat l'esquerra a l'oposició. En el color blau gavina de l'actual mapa polític europeu deixarem de ser una excepció rosada.

En vista d'aquesta tendència general, trec el cap per la finestra per veure el que passa a fora. Tenim l'exemple francès. Sarkozy va aixafar els

socialistes amb un prometedor programa de lideratge fort, regeneració democràtica i reactivació econòmica a partir que tothom treballi una mica més. Bluf: només eren paraules. França continua econòmicament fluixa, multiplica les retallades als treballadors i a sobre ha reobert costures perilloses mal cosides com la immigració, la cohesió social o la desvertebració de la joventut.

També podem prendre nota del que els passa als britànics. Van fer fora els decebedors laboristes, però és ara, després de les eleccions, quan desapareixen les vaguetats que formulaven els conservadors durant la campanya electoral. Cameron vol acabar amb les ajudes socials generals. Els treballadors i la classe mitjana perdran prestacions de l'Estat del benestar que existeixen des de fa més de 50 anys, com les ajudes familiars. «No ens ho podem permetre». Recordin una cosa: el Partit Conservador també els va dir als britànics, quan els demanava el vot, que la seva proposta no era retallar, sinó aixecar el cap generant més riquesa.

La bandera del «No ens ho podem permetre», que arriba per quedar-se, l'esgrimeixen tant els governs de dretes com els d'esquerres, però seria prudent no caure en la simplicitat de pensar que tot és el mateix. Zapatero ha comès molts errors en la gestió de la crisi, tenim arguments per estar decebut, però se li ha de reconèixer que ha fet el que ha pogut per no fer

-primer- i per demorar -després- la tisorada. Objectivament, això ha estat un error; el viatge a la gran austeritat s'havia d'haver fet abans. Però la seva equivocació ha anat en la direcció de voler prolongar massa la integritat de les cobertures socials. Aviat veurem que altres teoritzen entusiasmats per cometre errors en la direcció contrària.

Zapatero i Montilla formen part de l'esquerra fluixa que des del poder no ha sabut o no ha pogut trobar fórmules per contrarestar el descontrol de l'hiperliberalisme regnant en l'economia mundial des de la caiguda del mur de Berlín. Tampoc han reconduït les alegries suïcides del nostre boom del totxo. Governen en un temps de declivi objectiu: el món es recompon i possiblement Europa durant molts anys no viurà tan bé com fins ara. La dreta en culpa d'això exclusivament els governs; la moda porta molts electors d'esquerra a pensar el mateix. Però totes les dades assenyalen que s'han de fer retallades i que, en definitiva, en les eleccions tot el que podem decidir és qui i amb quin estil s'han de fer.

En línia amb la Gran Bretanya, aquí la dreta no concreta res sobre el que pensa fer contra la crisi. Rajoy, que posant-se transparent i de perfil acaba de guanyar una vaga general, desqualifica sense pal·liatius Zapatero, promet generar riquesa, disminuir l'atur, no retallar prestacions, alleugerir el deute i abaixar els impostos, però no diu com i la suma de tot això no quadra en 100. Artur Mas, després d'uns quants anys bolcat a intentar construir la casa gran del catalanisme, ara assegura que canvia de prioritats i promet reduir la desocupació a la meitat en una sola legislatura, però tampoc dóna pistes sobre el procediment. Un i l'altre es guarden la bandera del «No ens ho podem permetre» per quan hagin guanyat. I demanen a l'opinió pública que Zapatero i Montilla, que han hagut d'ensenyar-la abans des del poder, paguin per haver-ho fet. Així és la vida.